

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114200705
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2114200705.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľov: 1. L. F., nar. XX.X.XXXX, bytom A., J. W. XXX/XX, 2. D. F., nar. XX.X.XXXX, bytom A., W. XXX/XX, 3. D. F., nar. XX.X.XXXX, bytom A., J. W. XXX/XX, zastúpených advokátom: JUDr. Peter Bizub, so sídlom Bratislava, Kollárovo nám. 9, proti odporcovi: Fakultná nemocnica Trnava, so sídlom Trnava, A. Žarnova 11, IČO: 00 610 381, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľov 1, 2, 3, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 23.1.2014, č.k. 10C/4/2014-56, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie a vyslovil, že odporcovi náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodnutie o zastavení konania právne odôvodnil ust. § 103, § 84 a § 104 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a vecne konštatovaním, že na súde prebiehajú dve súdne konania o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, jedno vedené pod sp. zn. 37C/264/2013, ktoré konanie bolo začaté dňa 24.5.2013, doposiaľ právoplatne neskončené a druhé konanie v predmetnej právnej veci vedené pod sp. zn. 10C/4/20104, ktoré bolo začaté dňa 13.1.2014, keď ide o dve súdne konania týkajúce sa rovnakých účastníkov konania, s rovnakým predmetom konania a s rovnakými skutkovými okolnosťami, od ktorých navrhovatelia 1, 2, 3 odvodzujú právo. Vzhľadom k tomu, že navrhovatelia v prejednávanej veci podali na tunajší súd návrh na začatie konania dňa 13.1.2014, t.j. po začatí konania vedeného na súde pod sp. zn. 37C/264/2013, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené, tvorí uvedené súdne konanie prekážku súdneho konania (litispendencie) v zmysle § 83 O.s.p., ktorú prekážku súdneho konania nie je možné v tomto konaní odstrániť, preto súd predmetné konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa právne ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. a vecne tým, že navrhovatelia zavinili zastavenie konania podaním návrhu a zotrvaním na ňom napriek existencii neodstrániteľnej prekážky konania, avšak odporcovi náhradu trov konania nepriznal, i keď by podľa citovaného ustanovenia mal na náhradu trov konania právo, nakoľko mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu podali včas odvolanie navrhovatelia 1, 2, 3 a navrhli ho zrušiť a prikázať prvostupňovému súdu vyrúbiť im vo veci súdny poplatok a ďalej pokračovať v súdnom konaní v prejednávanej právnej veci. Odvolatelia vytýkali súdu prvého stupňa predovšetkým nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu a následne nesprávne právne posúdenie veci ako aj odňatie im možnosti konať pred súdom vadným postupom súdu prvého stupňa. Odvolatelia potvrdili, že súdu prvého stupňa bol doručený aj žalobný návrh vo veci ochrany osobnosti a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči odporcovi, ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 37C/264/2013, keď prvostupňový súd uznesením zo dňa 13.9.2013 konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. Voči tomuto uzneseniu podali odvolanie, ktoré bolo zaslané Krajskému súdu Trnava ako odvolaciemu súdu. Navrhovatelia však v tomto konaní následne nechceli pokračovať, a keďže chceli, aby sa v ich veci začalo čo najskôr pojednávať,

zobrali dňa 13.1.2014 pôvodný návrh vo veci sp. zn. 37C/264/2013 v celom rozsahu späť a zároveň zobrali späť aj podané odvolanie vo veci súdneho poplatku, ktoré sa nachádzalo na Krajskom súde Trnava. Dňa 13.1.2014 (t.j. v ten istý deň) bol na súde prvého stupňa doručený iný návrh navrhovateľov voči odporcovi, v ňom upravili výšku požadovanej nemajetkovej ujmy a žiadali, aby im súd čo najskôr doručil výzvu na zaplatenie súdneho poplatku. Ich úmyslom tak bolo čo najskôr zaplatiť súdny poplatok, s tým aby sa čo najskôr začalo pojednávať vo veci samej. Napriek vedomosti súdu prvého stupňa, že dňa 13.1.2014 pôvodný návrh v celom rozsahu zobrali späť a žiadali konanie sp. zn. 37C/264/2013 zastaviť, súd dňa 23.1.2013 zastavil predmetné konanie z dôvodu podľa § 83 O.s.p., pritom sa nevysporiadal so skutočnosťou, že s podaním nového návrhu zároveň došlo k späťvzatiu pôvodného návrhu v plnom rozsahu. Tým prekážka litispendencie odpadla. Rozhodnutie o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku pod sp. zn. 37C/264/2013 zo dňa 13.9.2013 po späťvzati odvolania nadobudne právoplatnosť ako keby k podaniu odvolania nedošlo, t.j. spätne k príslušnému dátumu. Podanie nového návrhu doručeného súdu dňa 13.1.2014 na začatie konania teda nemôže predstavovať prekážku litispendencie. Zastavením predmetného konania by došlo vo vzťahu k nim k odňatiu možnosti konať pred súdom a odopretiu práva na prístup k súdu.

V priebehu odvolacieho konania právny zástupca navrhovateľov podaním zo dňa 15.4.2014 oznámil, že konanie vedené pod sp. zn. 37C/264/2013 bolo právoplatne zastavené uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/403/2013-90 zo dňa 28.2.2014, ktorým Krajský súd pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a konanie vo veci samej zastavil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je nevyhnutné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Prekážku prv začatého súdneho konania (litispendencia) upravuje ust. § 83 O.s.p., podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde Slovenskej republiky je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania, základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to zastavením konania (§ 104 ods. 1 O.s.p.).

v zmysle § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že na súde prvého stupňa boli začaté v tej istej veci dve konania, čo v čase neskoršieho podania (návrhu na začatie konania v predmetnej právnej veci) predstavovalo procesnú prekážku konania - litispendenciu. Ak však kedykoľvek v priebehu konania prekážka litispendencie odpadne skôr, než bolo konanie právoplatne v jej dôsledku zastavené, nemôže už odpadnutá prekážka brániť pokračovaniu v konaní, pretože už neexistuje. To platí ako pre rozhodnutie súdu prvého stupňa, tak aj pre rozhodnutie súdu odvolacieho (§ 154 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). To znamená, že hoci prekážka litispendencie síce existovala v okamihu kedy sa začalo konanie v tejto veci, aj v čase vydania napadnutého rozhodnutia, avšak ešte pred jeho právoplatnosťou odpadla, pretože konanie vo veci, ktoré túto prekážku vytváralo, bolo právoplatne zastavené (uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 28.2.2014 č.k. 11Co/403/2013 - 90 o pripustení späťvzatia návrhu, zrušení napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa a zastavení konania Okresného súdu Trnava vo veci sp. zn. 37C/264/2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.3.2014), v čase rozhodovania odvolacieho súdu už prekážka začatého konania neexistovala.

Pri riadení sa už opísanými úvahami tak napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa konanie vo veci samej zastavil už nemohlo obstať a opačný postup by bol odňatím navrhovateľom reálnej možnosti konať pred súdom (po zastavení mu v poradí prvého konania, mu súd prvého stupňa uprel právo domáhať sa svojich nárokov i v konaní o prejednávanej veci, čím by navrhovatelia prišli o právo na súdnu ochranu - bez ohľadu na to, akým spôsobom nakoniec konanie v prejednávanej veci skončí).

Tu je potrebné poukázať aj na znenie § 1 O.s.p., podľa ktorého občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola okrem iného zabezpečená aj spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov a tým zároveň poznamenať, že v rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci môže byť aj príliš formalistický výklad práva, čo môže mať za následok porušenie ústavných princípov práva na spravodlivý proces, v posudzovanom prípade napr. v podobe odňatia práva konať pred súdom.

S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní pokračovať.

V konečnom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 151 ods. 1 i 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.